

J. J.

Z fabrycznych kronik

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 9/1, 131

1964

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

We wstępie artykułu dokonano przeglądu początków nauczania chemii jako odrębnej nauki w Polsce. Przy tej okazji zostały wymienione podręczniki fizyki z XVIII w., zawierające pewne wiadomości z zakresu chemii.

J. J.

Z FABRYCZNYCH KRONIK

W „Przeglądzie Technicznym“ ukazały się w lecie 1963 r. dalsze artykuły Walerii Koryckiej i Jana Dąbrowskiego z cyklu popularyzującego dzieje poszczególnych zakładów przemysłowych¹: w nrze 23—24: *Tę walkę wygrano...* o kopalniach węgla w Sierszy; w nrze 26: *Pierwsze trzy konie „Majedu“* o Fabryce Maszyn Jedwabniczych w Łodzi, dawnej Fabryce Maszyn i Odlewni Żelaza „Müller i Seidel S.A.“; w nrze 27: *„Burzliwe życie“ polskiego cynku* o hutach cynku na ziemiach polskich; w nrze 29: *Dwa wieki „siegwiskiego gmynu“* o Zakładach Metalowych w Zagwizdzu; w nrze 30: *Ustroń — matka giganta* o zakładach przemysłu ciężkiego w Ustroniu na Śląsku Cieszyńskim; w nrze 31: *Bawelnianie zagłębie* o dawnych fabrykach Scheiblera w Łodzi; w nrze 33: *Wylegarnia mechanicznych ptaków* o Państwowych Zakładach Lotniczych na Okęciu w Warszawie; w nrze 35: *Kolebka polskiej koksochemii* o Zakładach Koksochemicznych „Hajduki“ w Chorzowie.

J. J.

W SPRAWIE POPULARYZACJI HISTORII NAUK O ZIEMI

W nrze 11/1962 „Przeglądu Geologicznego“ ukazał się artykuł Haliny Duczmal-Pacowskiej *Rocznice zmarłych miłośników i znawców geologii polskiej przypadające w 1962 r.* Zawiera on 9 krótkich życiorysów osób w różny sposób związanych z dziejami nauk geologicznych w Polsce. Inicjatywę redakcji „Przeglądu Geologicznego“ zamieszczania tego rodzaju życiorysów można przyjąć z zadowoleniem, bowiem znajomość rozwoju geologii w Polsce ciągle jeszcze wiele pozostawia do życzenia. Publikacje tego rodzaju ukazują się w wielu zagranicznych periodykach geologicznych. W Czechosłowacji np. w „Rocznikach Towarzystwa Mineralogiczno-Geologicznego“ nestor geologów czeskich profesor R. Kettner ogłasza od kilku już lat, oparte o gruntowną znajomość zagadnień i interesująco pisane, artykuły o ważniejszych rocznicach z historii nauk o Ziemi w skali światowej. Zamieścił on również sporo artykułów o uczonych polskich.

Artykuł w „Przeglądzie“ stawia sobie mniej ambitne cele, na co wskazywałyby niewielkie rozmiary poszczególnych życiorysów i charakter popularyzatorski opracowania. Jednak publikacje tego rodzaju w stopniu nie mniejszym niż prace naukowe powinny być oparte o dobrą znajomość referowanych zagadnień i zawierać informacje ściśle, a przede wszystkim prawdziwe. Niestety artykuł H. Duczmal-Pacowskiej pozostawia pod tym względem wiele do życzenia.

Wątpliwość budzi już wybór i zestawienie dziewięciu ogłoszonych sylwetek. Wydawałoby się, że powinna być jakaś wyraźna nić je łącząca, skoro przyjęto tak swoiste rocznice jak 220, 160, 70 czy 15-lecie daty urodzenia lub śmierci poszczególnych osób. W ten sposób można by się doszukać znacznie więcej dat jubileuszowych i wydatnie zwiększyć liczbę życiorysów. Niestety, myśli przewodniej, na pod-

¹ Por. notatki w nrach 3 i 4/1963 „Kwartalnika“.